

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки та публічного управління

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри

 Вікторія МЕДВІДЬ
(протокол «01» вересня 2025 року № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Управління міжнародною конкурентоспроможністю

Освітньо-професійна програма Міжнародні економічні відносини
спеціальність С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за
спеціалізаціями)

спеціалізація С1.02 Міжнародні економічні відносини

галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини

рівень вищої освіти другий (магістерський)

навчально-науковий інститут економіки, управління, права та
інформаційних технологій

Полтава
2025-2026 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління міжнародною конкурентоспроможністю» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини спеціалізації С1.02 Міжнародні економічні відносини

Мова викладання: державна

Розробник: Шкурупій Ольга, професор кафедри економіки та публічного управління, д.е.н., професор

«01» вересня 2025 року

Ольга ШКУРУПІЙ

Погоджено гарантом освітньої програми «Міжнародні економічні відносини»

«01» вересня 2025 року

Ольга ШКУРУПІЙ

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Економіка та міжнародні економічні відносини»
протокол «01» вересня 2025 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності

Ольга ДИВНИЧ

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	135	135
Кількість кредитів	4,5	4,5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	1 / С1ЕКОН_мд_2025(МЕВ)	1 / С1ЕКОН_мз_2025(МЕВ)
Семестр	2	1,2
Лекції (годин)	24	10
Семінарські (годин)	22	6
Самостійна робота (годин)	89	119
у т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота для заочної форми навчання), годин	-	30
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

надати знання теоретичних засад, організаційно-управлінських моделей і механізмів формування, підтримки та відтворення міжнародної конкурентоспроможності й забезпечити вміння їх практичного використання.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Вивченню здобувачами вищої освіти навчальної дисципліни «Управління міжнародною конкурентоспроможністю» передують «Геополітика та геоекономіка», «Зовнішньоекономічна політика України», «Міжнародне співробітництво в аграрній сфері», «Соціальна відповідальність суб'єктів міжнародних економічних відносин».

4. Компетентності

загальні:

ЗК 4. Здатність працювати в команді.

спеціальні:

СК 4. Здатність оцінювати масштаби діяльності глобальних фірм та їхні позиції на світових ринках.

СК 8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.

5. Результати навчання

РН 9. Здійснювати моніторинг, аналіз, оцінку діяльності глобальних фірм (корпорацій, стратегічних альянсів, консорціумів, синдикатів, трастів тощо) з метою ідентифікації їхніх конкурентних позицій та переваг на світових ринках.

РН 13. Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків під дією невизначених факторів, здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки продукованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку глобальних ринків.

**Співвідношення програмних результатів навчання із
очікуваними результатами навчання**

Результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
РН 9. Здійснювати моніторинг, аналіз, оцінку діяльності глобальних фірм (корпорацій, стратегічних альянсів, консорціумів, синдикатів, трастів тощо) з метою ідентифікації їхніх конкурентних позицій та переваг на світових ринках.	– розуміти зміст сучасної конкуренції, її види, функції, форми, рівні прояву; – обґрунтовувати природу міжнародної конкуренції; – розуміти концепції міжнародної конкурентоспроможності та їх еволюцію; – розуміти зміст ієрархічної структура міжнародної конкурентоспроможності; – оцінювати взаємозв'язок конкурентоспроможності підприємства, галузі, регіону, країни; – оцінювати міжнародну конкурентоспроможність як властивість підприємства; – розуміти сучасні концепції міжнародної конкурентоспроможності підприємства та їх еволюцію; – застосовувати методологію оцінки міжнародної конкурентоспроможності підприємства; – визначати чинники формування та забезпечення конкурентоспроможності підприємства; визначати підходи до управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства; – розуміти зміст міжнародної конкуренції регіонів як самостійних учасників конкурентних відносин; – застосовувати методологічні засади дослідження міжнародної конкурентоспроможності регіону; – обґрунтовувати роль кластерів у забезпеченні міжнародної конкурентоспроможності регіонів; – досліджувати конкурентоспроможність регіону в умовах сучасних глобалізаційних процесів.
РН 13. Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків під дією невизначених факторів, здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки продукованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку глобальних ринків.	– обґрунтовувати конкурентоспроможність як імператив функціонування і розвитку сучасних економічних систем; – оцінювати конкурентоспроможність продукції як пріоритетний компонент у системі формування міжнародної конкурентоспроможності підприємства; – оцінювати значення конкурентоспроможності товару (послуги) у забезпеченні конкурентних переваг підприємства на міжнародному ринку; – аналізувати фактори міжнародної конкурентоспроможності продукції; – надавати концептуальну характеристику управління конкурентоспроможністю продукції; – аналізувати міжнародне конкурентне середовище підприємства; – розуміти стратегію як інструмент управління міжнародною конкурентоспроможністю; – обґрунтовувати стратегії міжнародної конкурентоспроможності країн та підприємств; – застосовувати світовий досвід із формування стратегії міжнародної конкурентоспроможності; – застосовувати механізми розробки стратегії міжнародної конкурентоспроможності та її реалізації; – застосовувати методики розробки та оцінки ефективності стратегій міжнародної конкурентоспроможності; – оцінювати конкуренцію в галузях світового господарства; – застосовувати аналітичний інструментарій для оцінки інтенсивності конкуренції в галузі; – застосовувати аналітичний інструментарій для оцінки міжнародної конкурентоспроможності у галузях світової економіки; – використовувати основні показники, методи аналізу та оцінки стану міжнародної конкурентоспроможності галузей та секторів економіки; – розуміти сутність міжнародної конкурентоспроможності національних економік; – застосовувати інструментарій оцінювання рівня міжнародної конкурентоспроможності країни; – створювати моделі управління національною конкурентоспроможністю; – оцінювати глобальні виміри міжнародної конкурентоспроможності країн; – аргументувати засади державної конкурентної політики; – критично оцінювати та використовувати світовий досвід реалізації конкурентної політики державами; – розуміти конкурентну політику Європейського Союзу; – розуміти конкурентну політику міжнародних інтеграційних об'єднань.

6. Методи навчання і викладання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

- *наочні методи*: ілюстрування, демонстрування, спостереження;
- *словесні методи*: лекція, розповідь, пояснення;
- *практичні методи*: вправи, практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, графічні роботи, есе, реферування).

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

- *методи формування пізнавальних інтересів*: створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації, метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти;
- *методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності*: роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки та зауваження.

3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання

- *інтерактивні методи навчання*: дискусії, диспути, дебати; розроблення і презентація проєктів; метод «Займи позицію»; метод «Мікрофон»;
- *методи інтерактивної візуалізації навчального матеріалу*: стрічка подій.
- *комп'ютерні, мультимедійні методи*: використання мультимедійних презентацій.

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- *методи усного контролю*: опитування; бесіда; доповідь;
- *методи письмового контролю*: контрольна робота; самостійна робота; есе; творче завдання;
- *методи самоконтролю*: самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Конкуренція в системі ринкової економіки.

Тема 2. Теоретичні основи конкурентоспроможності.

Тема 3. Методологічні принципи аналізу міжнародної конкурентоспроможності.

Тема 4. Конкурентоспроможність товарів і послуг на світовому ринку

Тема 5. Міжнародна конкурентоспроможність підприємства.

Тема 6. Конкурентні стратегії.

Тема 7. Конкурентоспроможність галузей у світовому господарстві.

Тема 8. Міжнародна конкурентоспроможність регіонів.

Тема 9. Моделі конкурентоспроможності національних економік.

Тема 10. Сучасні конкурентні політики та їх ефективність

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма (С1ЕКОН_мд_2025(МЕВ))				заочна форма (С1ЕКОН_мз_2025(МЕВ))			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	сем	с.р.		л	сем	с.р.
Тема 1. Конкуренція в системі ринкової економіки.	13	2	2	9	14	—	—	14
Тема 2. Теоретичні основи конкурентоспроможності.	13	2	2	9	14	—	—	14
Тема 3. Методологічні принципи аналізу міжнародної конкурентоспроможності.	13	2	2	9	14	—	—	14
Тема 4 Конкурентоспроможність товарів і послуг на світовому ринку	13	2	2	9	13	2	—	11
Тема 5 Міжнародна конкурентоспроможність підприємства.	17	4	4	9	13	2	2	9
Тема 6. Конкурентні стратегії.	15	4	2	9	13	2	2	9

Тема 7. Конкурентоспроможність галузей у світовому господарстві.	13	2	2	9	14	–	–	14
Тема 8. Міжнародна конкурентоспроможність регіонів.	13	2	2	9	14	–	–	14
Тема 9. Моделі конкурентоспроможності національних економік.	12	2	2	8	13	2	2	9
Тема 10. Сучасні конкурентні політики та їх ефективність	13	2	2	9	13	2	–	11
у т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота для заочної форми навчання), годин					30			30
Усього годин	135	24	22	89	135	10	6	119

8. Теми семінарських занять

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма (С1ЕКОН_мд_2025(МЕВ))	заочна форма (С1ЕКОН_мз_2025(МЕВ))
Тема 1. Конкуренція в системі ринкової економіки.	2	–
Тема 2. Теоретичні основи конкурентоспроможності.	2	–
Тема 3. Методологічні принципи аналізу міжнародної конкурентоспроможності.	2	–
Тема 4 Конкурентоспроможність товарів і послуг на світовому ринку	2	–
Тема 5 Міжнародна конкурентоспроможність підприємства.	4	2
Тема 6. Конкурентні стратегії.	2	2
Тема 7. Конкурентоспроможність галузей у світовому господарстві.	2	–
Тема 8. Міжнародна конкурентоспроможність регіонів.	2	–
Тема 9. Моделі конкурентоспроможності національних економік.	2	2
Тема 10. Сучасні конкурентні політики та їх ефективність	2	–
Разом	22	6

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма (С1ЕКОН_мд_2025(МЕВ))	заочна форма (С1ЕКОН_мз_2025(МЕВ))
Тема 1. Конкуренція в системі ринкової економіки.	9	14
Тема 2. Теоретичні основи конкурентоспроможності.	9	14
Тема 3. Методологічні принципи аналізу міжнародної конкурентоспроможності.	9	14
Тема 4 Конкурентоспроможність товарів і послуг на світовому ринку	9	11
Тема 5 Міжнародна конкурентоспроможність підприємства.	9	9
Тема 6. Конкурентні стратегії.	9	9

Тема 7. Конкурентоспроможність галузей у світовому господарстві.	9	14
Тема 8. Міжнародна конкурентоспроможність регіонів.	9	14
Тема 9. Моделі конкурентоспроможності національних економік.	8	9
Тема 10. Сучасні конкурентні політики та їх ефективність	9	11
у т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота для заочної форми навчання), годин	-	30
Разом	89	119

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного виконання здобувачем вищої освіти індивідуального завдання в аудиторний і позааудиторний час: контрольної роботи для здобувачів заочної форми навчання.

11. Оцінювання результатів навчання

Результати навчання	Форми контролю результатів навчання
РН 9. Здійснювати моніторинг, аналіз, оцінку діяльності глобальних фірм (корпорацій, стратегічних альянсів, консорціумів, синдикатів, трастів тощо) з метою ідентифікації їхніх конкурентних позицій та переваг на світових ринках.	Опитування/участь у дискусіях, розв'язування тестів, виконання завдань самостійної роботи, доповідь/презентація, контрольна робота для заочної форми навчання
РН 13. Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків під дією невизначених факторів, здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки продукованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку глобальних ринків.	Опитування/участь у дискусіях, розв'язування тестів, виконання завдань самостійної роботи, доповідь/презентація, контрольна робота для заочної форми навчання

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
денна форма (С1ЕКОН_мд 2025(МЕВ))**

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування, участь у дискусіях	розв'язування тестів	доповідь / презентація	виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Конкуренція в системі ринкової економіки	3	2	10	2	7
Тема 2. Теоретичні основи конкурентоспроможності.	3	2		2	7
Тема 3. Методологічні принципи аналізу міжнародної конкурентоспроможності.	3	2		2	7
Тема 4 Конкурентоспроможність товарів і послуг на світовому ринку	3	2		2	7
Тема 5 Міжнародна конкурентоспроможність підприємства.	3	2		2	7
Тема 6. Конкурентні стратегії.	3	2		2	7
Тема 7. Конкурентоспроможність галузей у світовому господарстві.	3	2		2	7
Тема 8. Міжнародна конкурентоспроможність регіонів.	3	2		2	7
Тема 9. Моделі конкурентоспроможності національних економік.	3	2		2	7
Тема 10. Сучасні конкурентні політики та їх ефективність	3	2		2	17
Екзамен					20
Разом	30	20	10	20	100

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
заочна форма (С1ЕКОН_мз 2025(МЕВ))**

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування, участь у дискусіях	розв'язування тестів	доповідь / презентація	виконання контрольної роботи	
Тема 1. Конкуренція в системі ринкової економіки.		2	15	30	2
Тема 2. Теоретичні основи конкурентоспроможності.		2			2
Тема 3. Методологічні принципи аналізу міжнародної конкурентоспроможності.		2			2
Тема 4 Конкурентоспроможність товарів і послуг на світовому ринку	3	2			5
Тема 5 Міжнародна конкурентоспроможність підприємства.	3	2			5
Тема 6. Конкурентні стратегії.	3	2			5
Тема 7. Конкурентоспроможність галузей у світовому господарстві.		2			2
Тема 8. Міжнародна конкурентоспроможність регіонів.		2			2
Тема 9. Моделі конкурентоспроможності національних економік.	3	2			5
Тема 10. Сучасні конкурентні політики та їх ефективність	3	2			20
Контрольна робота				30	30
Екзамен					20
Разом	15	20	15	30	100

Поточний контроль здійснюється на семінарських заняттях впродовж семестру у формі усного опитування, участі у дискусіях, розв'язування тестів, виконання доповіді/презентації, виконання завдань самостійної роботи, виконання контрольної роботи для заочної форми навчання.

Шкала та критерії оцінювання опитування (участь у дискусіях) – 3 бали

Рівень опанування РН	Якісна оцінка відповідей, поведінки здобувача	Кількість балів
Високий	Відповіді правильні, обґрунтовані, здобувач вищої освіти глибоко розуміє підходи до управління міжнародною конкурентоспроможністю. Демонструє здатність критично аналізувати та імплементувати принципи управління в діяльність суб'єктів міжнародних економічних відносин, наводить приклади з практики. Висловлює чіткі, добре обґрунтовані та аргументовані думки під час дискусій, активно залучає інших учасників. Проявляє ініціативу при обговоренні питань, що дискутуються, використовує реальні кейси, приклади для обґрунтування своєї точки зору.	4
Достатній	Здобувач вищої освіти орієнтується у проблемі, яка розглядається, та відповідає на рівні констатації фактів. Демонструє добре розуміння підходів до управління міжнародною конкурентоспроможністю. Вміє пояснити основні принципи управління міжнародною конкурентоспроможністю і навести приклади їх впровадження. Активно бере участь в обговореннях, висловлює обґрунтовані думки та наводить приклади. Демонструє ініціативу при обговоренні питань, пов'язаних з темою.	3
Середній	Відповіді здобувача вищої освіти містять некритичні помилки, що характеризують знання здобувача як середні. Здобувач вищої освіти демонструє базове розуміння підходів до управління міжнародною конкурентоспроможністю. Участь у дискусіях активна, але відповіді стандартні, без додаткової аналітики чи прикладів. Іноді ініціює обговорення, але часто повторює матеріал.	2
Низький	Здобувач вищої освіти не припускається критичних помилок, але його відповіді демонструють поверховість знань з дисципліни і примітивне розуміння підходів до управління міжнародною конкурентоспроможністю. Мають місце некритичні помилки. Участь у дискусіях мінімальна, відповіді поверхневі. Відсутня ініціатива у обговоренні матеріалу.	1
Незадовільний	Відповіді здобувача вищої освіти містять критичні помилки. Здобувач вищої освіти не готовий до відповіді або відповіді неправильні. Він не володіє базовими знаннями з управління міжнародною конкурентоспроможністю, що не дає можливості оцінити формування компетентностей і досягнення ним програмних результатів	0

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів – 2 бали

Рівень опанування РН	Якісна оцінка відповідей	Кількість балів
Високий	Здобувач вищої освіти надав понад 80% вірних відповідей	2
Достатній	Здобувач вищої освіти надав 71-80% вірних відповідей	1,5
Задовільний	Здобувач вищої освіти надав 50-60% вірних відповідей	1
Низький	Здобувач вищої освіти надав понад 40 % невірних відповідей	0

Шкала та критерії оцінювання підготовки доповіді / презентації* – 10 балів

Кількість балів	Критерії оцінювання
7-10	Тема розкрита глибоко з повним розумінням ключових ідей. Матеріал є точним, актуальним і повністю відповідає темі, представлений детальний аналіз та виявлене критичне мислення. Презентація має чітку та логічну структуру з правильно побудованими вступом, основною частиною та висновками. Усі частини узгоджені та логічно пов'язані між собою. Візуальні матеріали підібрані якісно, підсилюють ключові тези. Текст оформлений професійно, без граматичних помилок, з гармонійним використанням візуальних елементів. Матеріал поданий чітко, впевнено та виразно. Доповідач активно взаємодіє з аудиторією, залучає її до обговорення, демонструє високий рівень підготовки та здатність спонтанно відповідати на питання.
4-6	Основні ідеї розкриті, проте неповно або поверхнево. Матеріал відповідає темі, але містить деякі неточності. Елементи аналізу присутні, проте вони не мають достатньої глибини. Структура в цілому зрозуміла, включає вступ, основну частину та висновки, однак є незначні недоліки. Логічна послідовність викладу порушена в окремих місцях. Використано візуальні матеріали, але не всі повністю відповідають змісту. Текст оформлений на прийнятному рівні, хоча присутні незначні помилки. Подача матеріалу достатньо чітка, проте бракує виразності. Взаємодія з аудиторією обмежена, підготовка задовільна, але відчувається нестача впевненості.
0-3	Основна ідея нечітка. Тема не розкрита: матеріал не відповідає темі або містить істотні помилки. Наявна відсутність аналізу та глибокого розуміння предмету. Структура недоопрацьована, організація матеріалу слабка: вступ, основна частина і висновки не виділені, логіка викладу порушена або хаотична. Використання візуальних матеріалів мінімальне або не відповідає змісту, текст оформлений неякісно, містить численні помилки. Подача матеріалу монотонна або невиразна, відсутність контакту з аудиторією, недостатня підготовка, часті паузи, читання без адаптації до аудиторії.

*Протягом вивчення дисципліни передбачено виконання 1 доповіді / презентації

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи – 2 бали

Рівень опанування РН	Якісна оцінка самостійної роботи здобувача	Кількість балів
Високий	Фіксується повне та чітке розуміння здобувачем вищої освіти принципів управління міжнародною конкурентоспроможністю. Він демонструє здатність пояснювати та аналізувати підходи до управління міжнародною конкурентоспроможністю. Виявляє високий рівень аналізу кейсів з управління міжнародною конкурентоспроможністю. Надає обґрунтовані пропозиції щодо покращення діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин. Самостійна робота відповідає всім вимогам, має логічну, послідовну структуру, глибокий аналіз, чіткі висновки.	2
Достатній	Здобувач вищої освіти демонструє розуміння принципів управління міжнародною конкурентоспроможністю, але мають місце нечисленні та некритичні помилки. Він вміло пояснює базові поняття, успішно проводить аналіз та оперує конкретними прикладами. Самостійна робота в цілому відповідає вимогам, має логічну структуру, але є деякі незначні недоліки в аргументації або оформленні.	1,5
Задовільний	Здобувач вищої освіти демонструє часткове або поверхневе розуміння принципів управління міжнародною конкурентоспроможністю. Основні поняття та терміни згадані, але глибоко не розкриті. Мінімальне використання набутих знань при аналізі конкретних кейсів або бізнес-ситуацій. Самостійна робота має логічну структуру, але є недоліки в аналізі, аргументації.	1
Низький	Здобувач вищої освіти не демонструє наявності знань про управління міжнародною конкурентоспроможністю. Він не розуміє основні принципи управління у зазначеній сфері. Спроби аналізу конкретних кейсів або бізнес-ситуацій відсутні або поверхневі. Не розкрито зміст навчального матеріалу, що не дає можливості оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів	0

**Шкала та критерії оцінювання виконання контрольної роботи для
заочної форми навчання**

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне	0-3	Несвідоме, механічне відтворення матеріалу зі значними помилками; судження необґрунтовані; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь містить стилістичні та граматичні помилки.
	4-7	Свідоме відтворення матеріалу з незначними помилками; дещо порушено логічність та послідовність викладу; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь стилістично правильна, містить незначні граматичні помилки.
	8-11	Свідоме і повне відтворення матеріалу з наявністю некритичних помилок у другорядному матеріалі; виклад матеріалу достатньо обґрунтований, дещо порушено послідовність викладу. Відповідь стилістично та граматично правильна.
	12-15	Виклад матеріалу глибоко обґрунтований, логічний, переконливий. Відповідь містить власні приклади, що свідчить про творче застосування матеріалу. Відповідь стилістично та граматично правильна.
Максимальна кількість балів у розрахунку на одне завдання	15	
Всього (за виконання двох завдань)	30 балів	Робота може бути повернута на доопрацювання у разі невідповідності вимогам

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим і навчальним планом є екзамен.

Шкала та критерії оцінювання екзамену (2 теоретичних питання)

Рівень опанування РН	Якісна оцінка самостійної роботи здобувача	Кількість балів
Високий	9 – 10 балів	Здобувач дає повну, логічну, науково обґрунтовану відповідь; розкриває сутність поняття та ключові теоретичні положення; демонструє глибоке розуміння закономірностей функціонування глобальних фірм і ринків; наводить приклади з реальної міжнародної практики; проводить аналітичні узагальнення та формує аргументовані висновки.
Достатній	7 – 8 балів	Відповідь логічна і послідовна, але з незначними неточностями у термінах або прикладах; основні положення розкрито; є спроба аналітичної оцінки чи порівняння; демонструється розуміння міжнародних процесів, але з обмеженою глибиною аргументації.
Середній	5 – 6 балів	Відповідь неповна, містить окремі логічні неточності або фрагментарне знання теми; поняття наведено без пояснення взаємозв'язків; відсутня системність у викладі; приклади не завжди доречні або відсутні.
Низький (незадовільний рівень)	3 – 4 бали	Відповідь фрагментарна або шаблонна; зміст питання розкрито частково; наявні суттєві помилки у визначеннях і логіці викладу; не виявлено розуміння глобальних економічних процесів.
Незадовільний (початковий рівень)	0 – 2 бали	Відсутня відповідь або вона не відповідає змісту питання; відсутнє розуміння базових понять; студент не продемонстрував досягнення програмних результатів навчання.
Всього (макс. кількість балів)	20 балів	

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Ноутбук, під'єднаний до мережі Internet, хмарні додатки Google, веб-браузери, мережа Wi-Fi, мультимедійне обладнання (проектор, екран). Електронний репозитарій ПДАУ (<https://dspace.pdau.edu.ua>), АСУ ПДАУ (<https://asu.pdau.edu.ua>), електронний ресурс на платформі LMS Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua>).

13. Політика навчальної дисципліни

- **щодо термінів виконання та перескладання:** здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись термінів – дат і часу аудиторного виконання видів робіт або дистанційного (на платформі LMS Moodle).

Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на 25% нижче. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

- **щодо академічної доброчесності:** здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного аграрного університету: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

- **щодо відвідування занять:** відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим.

- **щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:** на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ПДАУ <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu2025.pdf>.

- **щодо оскарження результатів оцінювання:** після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач вищої освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки.

Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувач вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf>.

Назви тем	Навчальна платформа	Назва курсу	Посилання на курс
Тема 1. Конкуренція в системі ринкової економіки Тема 2. Теоретичні основи конкурентоспроможності	Coursera	Competitive Strategy	https://surl.li/ndnsme
	SkillVelo	Strategic Management & Competitive Advantage	https://skillvelo.com/course/advanced-business-strategy-competitive-advantage?utm_source=chatgpt.com
Тема 6. Конкурентні стратегії	Alison	International Marketing and Supply Chain Management	https://alison.com/course/international-marketing-and-supply-chain-management?utm_source=chatgpt.com
	Alison	Global Expansion Strategies for Businesses	https://alison.com/course/global-expansion-strategies-for-businesses
Тема 4. Конкурентоспроможність товарів і послуг на світовому ринку Тема 5. Міжнародна конкурентоспроможність підприємства Тема 6. Конкурентні стратегії	Edera	Виведіть свій бізнес на міжнародний ринок	http://surl.li/ibfdlo
	Edera	Експорт, ринки ЄС та інтернаціоналізація бізнесу	https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5153

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Козак Ю.Г. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств: навч. посіб. (3-тє видання). Київ : ЦУЛ, 2021. 312 с.
2. Конкурентоспроможність національної економіки в умовах інтеграції до ЄС : колективна монографія / за ред. С. В. Васильчак. Львів, 2024. 234 с. URL : <https://dspace.duet.edu.ua/handle/123456789/902>.
3. Леськів Г. З., Франчук В. І., Левків Г. Я., Гобела В. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с.
4. Портер М. Конкурентна стратегія. Техніки аналізу галузей і конкурентів. Київ: Наш Формат. 2020. 424 с.
5. Пилипенко Г. М. Фірми, ринкові структури та стратегії у світовій економіці : навч. посіб. М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2023. 104 с.
6. Стройко Т. В. Управління міжнародною конкурентоспроможністю : навч. посіб. Миколаїв : видавець Румянцева Г. В., 2023. 278 с.
7. Стойко І. І. Шерстюк Р. П. Управління конкурентоспроможністю (Програма, курс лекцій, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, термінологічний словник, тести). навч.-метод. посіб. Тернопіль: ТНТУ, 2023. 156 с.
8. A six-step guide for leaders navigating challenges to the competitiveness of their economies. From Government Policy to Business Acumen: Strategizing for Competitiveness in a Fragmented World. Highlights from the 2025. IMD World Competitiveness Ranking. 2025. URL: surl.li/ukcsz
9. Competitiveness in the New Era: textbook / Mohiuddin M. ed. BoD – Books on Demand, 2024. 182 p.
10. Fidelis E.-H. Theory and Policy of International Competitiveness. Praeger. URL : <http://surl.li/mphym>.
11. Hill Charles W. L. International Business: Competing in the Global Marketplace, McGraw-Hill Education, 2 Penn Plaza, New York, 2021. URL: <https://surl.li/hlrypr>
12. IMD World Competitiveness Booklet 2025. International Institute for Management, Lausanne Switzerland, 2025. 154 p. URL: <https://salo.li/7C93076>
13. International competitiveness (ed. by A. Michael Spence and Heather A. Hazard). Ballinger Pub Co, 451 p. URL : <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2307/3324942>
14. Protecting competition in a changing world Evidence on the evolution of competition in the EU during the past 25 years Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2024. 203 p. URL: <https://lnk.ua/2V5aAX6VM>

Допоміжні

1. Амеліна І. В., Попова Т. Л., Владимиров С. В. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2021. 256 с.
2. Вашків О. П., Собко О. М., Смерека С. Б. Управління конкурентоспроможністю продукції: навч. посіб. для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та

адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 272 с.

3. Дмитрієв І.А., Кирчата І.М., Шершенюк О.М.. Конкурентоспроможність підприємства: навч. посіб. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с.

4. Економічні детермінанти та конкурентні стратегії розвитку сучасних бізнес-структур : моногр. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. Гринько. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2024. – 424 с.

5. Економічні та соціальні детермінанти конкурентоспроможності підприємництва: колективна монографія / за заг. ред. Лопатинського Ю.М., Зибаревої О.В. Чернівці: Технодруk, 2023. 572 с.

6. Міжнародні економічні відносини та менеджмент в умовах посилення глобалізаційних процесів: навч. посіб. за ред. Н. Бутко, С. Шкарлет. К. : ЦУЛ., 2020. 528 с.

7. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб.; уклад.: В.В. Дергачова, К.О. Кузнєцова, І.М. Манасенко, В.А. Мельникова, О.С. Ченуша. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2021. 340 с.

8. Міжнародні економічні відносини: підруч. / за ред. Ю.Г. Козак. К : ЦУЛ., 2021. 400 с.

9. Світове господарство і міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / С. В. Бестужева, В. А. Вовк, В. О. Козуб та ін. ; за заг. ред. Т. В. Шталь. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 239 с.

10. Управління конкурентоспроможністю підприємств: підручник. За заг. ред. Г.Т. П'ятницької. Кондор, 2024. 700 с.

11. Юхименко П. Конкурентоспроможність підприємства: підруч. Київ: ЦУЛ. 2021. 320 с.

12. Шевченко Л.С. Конкурентоспроможність бізнесу (підприємства) : навч. посіб. у питаннях і відповідях. Харків : Право, 2022. 312 с.

13. Шкурупій О., Дейнека Т., Загребельна І., Дивнич О. Зміни міжнародного бізнес-середовища та інноваційно-інвестиційної поведінки компаній в умовах пандемічної кризи. *Економічний аналіз*. 2022. Т. 32. № 1. С. 102-114. <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/1996/6565657061>

14. Шкурупій О. В., Дейнека Т. А., Дивнич О. Д., Загребельна І. Л. Сучасні трансформації міжнародного бізнес-ландшафту: просторовий, інвестиційний та інноваційно-технологічний виміри аналізу: монографія / За ред. О. В. Шкурупій. Полтава: Астроя, 2025. 318 с.

15. Deyneka T., Shkurupii O., Pedchenko N., Tul S., Verhal K. Ukraine's Global Status As An Indicator Of Its Current Problems And Opportunities. *Financial and credit activities: problems of theory and practice*. 2021.Vol. 3 No. 38. P. 427-436 <<http://fkdl1.ubs.edu.ua/article/view/237475>>

Інформаційні ресурси

1. Глобальний договір ООН (UN Global Compact, 2020): URL: <https://www.globalcompact.org.ua>

2. Верховна Рада України. URL : <http://www.rada.kiev.ua>

3. Державна служба статистики України. URL : <http://ukrstat.gov.ua>.

4. Кабінет Міністрів України. URL : <http://www.gov.ua>.

5. Міністерство аграрної політики та продовольства України URL : <https://minagro.gov.ua/>

6. Національний Банк України. URL : <https://bank.gov.ua/>

7. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.ua>

8. Урядовий портал. URL : <http://www.kmu.gov.ua/control/>

9. International Monetary Fun. URL : <https://www.imf.org/en/Home>

10. Food and Agriculture Organization of the United Nations. URL : <http://www.fao.org/home/en/>

11. Group of Seventy Seven. URL: <http://www.g77.org>

12. Group of Twenty Finance Ministers and Central Bank Governors. URL: <http://www.g20.org>

13. KOF Konjunkturforschungsstelle. URL : <https://kof.ethz.ch/>

14. Organisation for Economic Co-operation and Development. URL : <https://www.oecd.org/>

15. Paris Club. URL: <http://www.clubdeparis.org>

16. The Club of Rome. URL: <http://www.clubofrome.org>

17. United Nations Conference on Trade and Development. URL : <https://unctad.org/>

18. United Nations. URL : <https://www.un.org/en/>

19. United Nations Industrial Development Organization. URL : <https://www.unido.org/>

20. World Bank Group. URL : <https://www.worldbank.org/en/home>

20. World Trade Organization. URL : <https://www.wto.org>